NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13255

KINDER

Mordecai Spector

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מ. ספעקטאר.

קינדער.

(ערצעהלונג).

צווייטע אויפלאגע

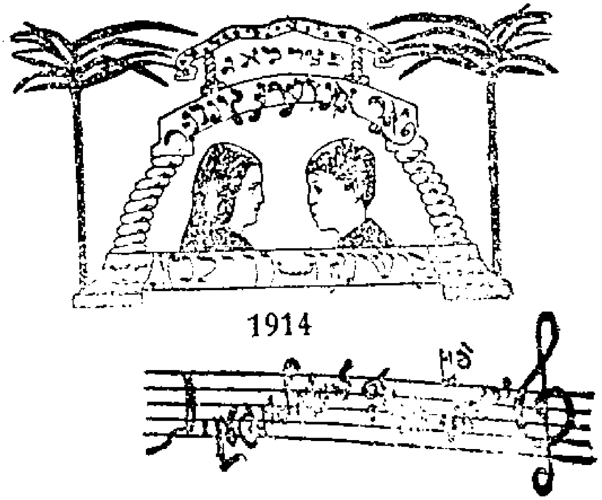

1914

№ 2

איבערדרוקען און איבערזעצען
אָהן דער ערלויבעניס פון
פערלאג איז פ ע ר ב אָ ט ע ן
(געזעץ פון 20-טען מערץ 1911)

Типографія Б. А. Клецкина, Вильна.

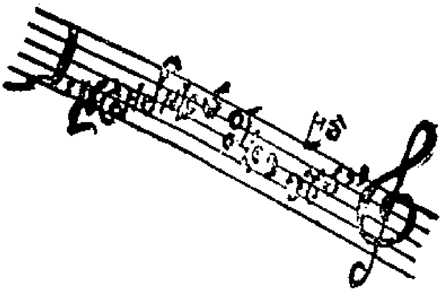

* * *

מָרְדְכַי ספעקטאָר איז געבוירען געוואָרען אין אומאַן (קיעווער גוב.) אין יאָהר 1858.

ער שטאַמט פון א בעריהמטער גאוֹנ'ישער גאַליציאַנער מִשְׁפָּחָה, וועלכע האָט זיך מיט פיעל יאָהרען צוריק איבער־געצויגען קיין אוקראַינע.

זיין זיידע האָט אָנגעשריבען פיעל תּוֹרָה־סְפָרִים. זיין פאָטער איז געוועזען א רייכער איד, א חָסיד. זיין קליינעם זוהן מָרדכי האָט ער געשיקט אין חֶדֶר אריין. קיינע גוטע מְלַמְדִים זענען אין אומאַן צו יענער צייט ניט געוועזען. ערשט אויפ'ן פערצעהנטען יאָהר איז מ. ספעקטאָר אָנגעקומען אין א חדר צו א גוטען רבי'ן פון דער ליטאָ. דער דאָזיגער מְלַמד האָט איהם געגעבען די נויטיגע אידישע בילדונג.

מ. ספעקטאָר איז געוואָרען א גרויסער מתמיד. מיט דער גאַנצער דורשט פון זיין יונגער נְשָׁמָה האָט ער זיך געוואָרפען אויף יעדען סֵפֶר, וועלכער איז איהם נור געקומען צו דער האַנד. צו יענער צייט האָט דעם יונגען ספעקטאָר אָנגעהויבען ציהען צום שרייבען.

נאָר צו 17 יאָהר האָבען די עלטערען געמאַכט מ. ספעק־טאָר פאַר א סוחר. ער האָט שוין אָבער ניט געקענט ארויסלאָזען די פעדער פון דער האַנד, געשריבען אַלערליי ערצעהלונגען און אויך דעמאָלסט האָט ער אָנגעהויבען צו שרייבען זיין גרויס ווערק „דער אידישער מוזשיק". נאָר אלעס, וואָס ער האָט צו יענער צייט געשריבען, האָט ער בעהאַלטען און קיינעם ניט געוויזען. ערשט אין 1883 יאָהר האָט זיך אָבגעדרוקט איינע פון זיינע ערצעהלונגען.

מ. ספעקטאָר איז געוועזען דער ערשטער, וואָס האָט אָנ־געהויבען שרייבען ערצעהלונגען פאַר אידישע קינדער.

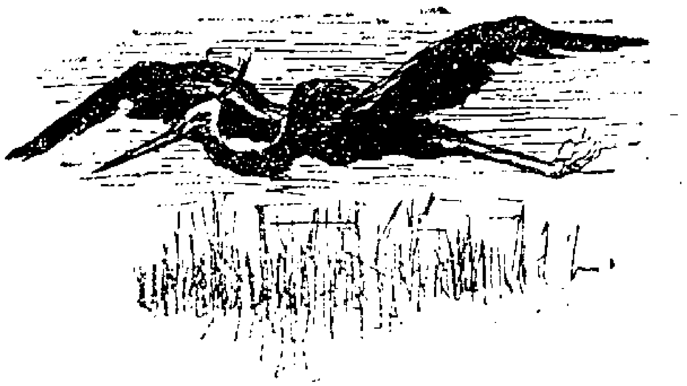

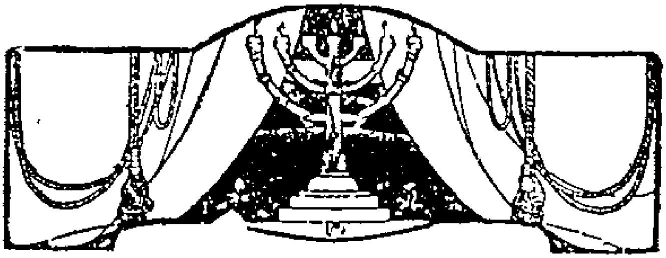

קינדער.

I.

דאָס האָט זיך געטראָפען נאָך דעמאָלט ווען נאָטקע איז אַלט געוועזען צעהן יאָהר און זיין חבר ליבּיטשקע — צוועלף יאָהר.

נאָטקע מיט ליבּיטשקען זענען געוועזען צוויי חברים, טאַקע ווי אֶמת׳ע חברים דאַרפען זיין: אינאיינעם זענען זיי געגאַנגען אין חדר און פון חדר. אינאיינעם זענען זיי געגאַנגען אין קלויז דאַווענען און פון דער קלויז, און חאָטש יעדער האָט געהאט זיין אייגען סידור׳ל, דאָך פלעגען זיי דאַווענען אינאיינעם, ווייל פון איין סידור׳ל איז עפּיס געווען געשמאַקער צו דאַווענען...

די פריינדשאַפט פון די צוויי יונגלעך איז בעקאַנט געוועזען אין דער גאַנצער שטאָדט; אַפילו שמעריל, דער אַלטער וואַסער-טרעגער, האָט עס אויך בעמערקט.

שמעריל פלעגט דעם גאַנצען טאָג טראָגען וואַסער אויף זיינע אַלטע פּלייצעס. די גראָשענס, וואָס ער פלעגט

מערדיענען, פלעגט ער אָבטראָגנען אהיים, און דערנאָך אַוועקנעהן אין קלויז ויך אַוועקזעצען אונטער דער הרובע, און דאָרט טריקענען זיינע נאַסע קליידער, וואַרעמען זיינע אַלטע ביינער און אמאָל אויך אריינקוקען אין משניות, וואָס איז געלעגען פאַר איהם אָפען אויף דעם צובראָכענעם שטענדער, וועלכען מען האָט ניט לאַנג נעגעבען אַ „פאָלגע אָטסטאַווקע" פון דער מזרח־וואַנד.

דער אַלטער וואַסער־טרעגער האָט אָבער פון דעם „אָטסטאַווקאַ" שטענדער אַ סך נוצען געהאט: אמאָל האָט ער איהם טאַקע נעדיענט פאַר אַ שטענדער, אמאָל פאַר אַ קישען צוקאָפּענס, און אַמאָל האָט ער מיט איהם אויך נעשלאָגען די ווייסע חברה, וואָס פלעגען איהם אָפטמאָל שטערען אין זיין משניות־לערנען.

.II

איינמאָל, פורים אין דער פריה, ווען מען האָט נור וואָס אָבגעדאווענט, און נאָטקע מיט לייביטשקען האָבען שוין געוואָלט נעהן אהיים, האָט זיי פלוצלונג אַ רוף געטהון דער אַלטער שמעריל. די חברים האָט עס אָפילו זעהר געוואונדערט, ווייל אַ גאַנץ יאָהר רופט זיי שמעריל

נור „ווייסע־חֶברה" און רעדט מיט זיי קיין וואָרט נישט, פון דעסטוועגען וועגען זיי צוגעגאַנגען.

שמעריל האָט זיי ביידען א גלעט געטהון איבער די בעקלעך, געשווינגען אַ ווײַלע און געקוקט אויף זיי מיט וועהר א פריינדליך פּנים. די קינדער האָבען בעמערקט אויף זיין אַלט־צוקנייטשטען פּנים, אַז ער שעהמט זיך עפּיס. נאָר פּלוצים האָט שמעריל אָנגעהויבען צו רעדע מיט אַ ציטעריג קול:

— קינדערלעך...איך האָב אייך עפּיס צו בעטען... איהר ווייסט, היינט איז פּורים... באַלד קומט פּסח... און מיין אייניקעל האָט אֲפילו קיין פּאָר שיך נישט... זי זיצט שוין פון דריי חדשים אין שטוב און קען נישט אַרויסגעהן אויף דער גאס... איך האָב נישט, פאר וואָס צו קויפען... איך ווייס אֲפילו נישט, צי וועל איך האָבען היינט ביי מיר אין שטוב אַ סעודה... מיין גאַנצע האָפנונג איז געווען אויף פּורים... געהט זיך, קינדערלעך, ביידע דורך איבער'ן שטאָדט און מאַכט מיר עטליכע גראָשען... כ'לעבען, איך וואָלט אליין געגאַנגען... נאָר איין נאָכט ווייסט, אַז איך קען ניט... איך זאָל קענען, וואָלט איך אויף דער עלטער קיין וואסער־טרעגער נישט געוועזען... איך זאָל קענען בעטען, וואָלט איך אויף מיינע אַלטע

פליצעם קיין שווערע עמער וואסער נים געמראָגען...

די חברים האָבען זיך פון שמעריל'ם רעד אזוי פערשעהמט, אז זיי זענען אהן וועדטער ארויסגעלאָפען פון דער קלויז. נאָר באלד, ווי זיי זענען ארוים אויף דער גאס, האָבען זיי זיך אָבגעשטעלט.

— וואס ביזט דו אנטלאָפען? — האָט לייביטשקע געפרענט.

— ווייל דו ביזט אנטלאָפען, בין איך אויך אנטלאָ־פען, — האָט נאָטקע געענטפערט.

— לאָמיר זיך אומקעהרען און איהם געבען צו צווייַ גראָשען.

—

— דו נאַר, וואס וועט ער מאכען מיט פיער גראָשען?

— נו, לאָמיר איהם אוועקגעבען, וויפיעל מיר האָבען...

זיי האָבען איבערגעצעהלט זייער פערמעגען: אין גאנצען האָבען זיי ביידע צוזאמען געהאט צוועלף גראָשען.

— אלץ איינם ווי נאָר נישט, — האָט לייביטשקע געזאָגט.

— טאקע ווי גאָרנישט — האָט נאָטקע געענטפערט — וואָרום פאר מיינע שיך, וואס זיי זענען קליינע, האָט מיין מאמע בעצאָהלט אָפּשר דריי רובל...

— וואָס־זשע זאָלען מיר טהון?

— וועלען מיר אַרומגעהן צוזאַמענמאַכען געלד, ווי די גרויסע בחורים אים פורים.

— וועלען מיר דען קענען? זײ זענען דאָך גרויסע און מיר... איך שעהם זיך...

— נישקשה, וואָס האָבען מיר זיך צו שעהמען? איך וועל נאָר פרעגען דער מאַמען, אויב זי וועט הייסען.

זײ האָבען בײדע אָבגערעדט, אַז באַלד נאָכ'ן איבערבײסען זאָל לײביטשקע קומען צו נאָטקען און זײ וועלען זיך אײנער דעם אנדערען איבערגעבען, וואָס זײערע מאַמעס האָבען געזאָגט.

.III

דער אַלטער שמעריל האָט שוין נישט געהאַט קײן קינדער, פאַר וועמען ער זאָל דאַרפען זאָרגען. האָט איהם אָבער גאָט געשטראָפט: זײן אײנציגע טאָכטער, וועלכע ער האָט שוין לאַנג חתונה געמאַכט מיט א בעל־עגלה און האָט געהאַט אויך קינדער, איז פלוצים געבליבען אַן אַלמנה און די קינדערלעך — יתומים. די פערד מיט'ן וואָגען האָט מען באַלד פערקויפט אויף צו בעצאָהלען די חובות און די עטליכע גילדען, וואָס זענען געבליבען,

האָט די אַלְמָנָה אויפגעגעסען, און דערנאָך האָט זי געמוזט אָנקומען מיט איהרע קינדער צום אַלטען טאַטען.

ר' שמעריל האָט זיין טאָכטער מיט די אייניקלעך פון דער שטוב ניט ארויסגעטריבען, און האָט אָנגעהויבען האָרעווען פון ווייערטוועגען, ווי אין די יונגע יאָהרען, נאָר פון זיין נאנצער האָרעוואניע האָבען זיי קוים געהאַט אַ שטיקעל טרוקען ברויט. פון ז'עסטיוועגען האָט זיך דער אַלטער שמעריל געפיהלט גליקליך, ווייל ווען ער פלעגט קומען אהיים, פלעגען איהם זיינע אייניקלעך אַקעגען לויפען, ארומשטעלען זיך אַרום איהם, גלעטען און קושען איהם, רופען איהם „זיידעניו". איבערהויפט פלעגט ער זיך פיהלען גליקליך, ווען עס פלעגט איהם פון זיין פער־דיענסט איבערבלייבען אַ פּאָר גראָשען צו קויפען פאַר די אייניקלעך א בינטעל קליינע בייגעלעך, ווייל די בייגעלעך פלעגען פערשאפען די קינדער גרוים פער־גניגען.

דאָס לעצטע מאָל אָבער, ווען דער זיידע האָט געבראַכט בייגעלעך, איז דאָס עלטערע אייניקעל געבלי־בען שטעהן פון דערווייטענס און האָט נישט געוואָלט געהמען.

דער זיידע האָט געזאָגט:

— פאַר וואָס נעהמסט דו נישט קיין בײנעלעך לאַה'טשקע?

— איך וויל נישט קיין בײנעלעך, ווידעניו. איך וויל, דו זאָלסט מיר קויפען אַ פּאָר שיך! איך וויל אויך אַרומ־געהן אין נאַם זעהן, ווי די מענשען געהען און פאָהרען, איך וויל אויך געהן, ווי זיי...

— איצט, מיין קינד, האָב איך קיין געלד ניט, אם־ירצה־השם אויף פורים, אַז איך וועל לעבען און געזונד זיין, וועל איך דיר קויפען אַ פּאָר שיכלעך — האָט דער זיידע צוגעזאָגט.

.IV

— פאַר וואָס נישט, מיין קינד? — האָט נאָטקעס מוטער געזאָגט, ווען ער האָט זי געפרעגט, אויב מען מעג מיט לייביטשקען אַרומגעהן צו מאַכען אַ נדבה פון אַנ־אָרימאַנ'ס ווענען; — אַז דו וועסט איצטער אַרומגעהן פון יענעמס ווענען, וועט דיר נאָט העלפען, אַז אַנדערע וועלען פערשפאָרען אַרומגעהן פון דיינעטווענען.

באלד נאָך דעם איבערבייסען איז לייביטשקע גע־קומען צו לויפען צו נאָטקען אָנזאָגען איהם די שמחה, אַז זיין מאַמע האָט איהם אויך געהייסען, אַ סימן — ער געהט

שוין אין דער שַׁבָּת׳דינער קאַפּאָטע מיט דעם היטעל און די מאַמע האָט איהם אַליין געגעבען צעהן גראָשע אַ נְדָבה.

נאָטקע׳ס מאַמע האָט אָבגעטריַיסעלט די קאַפּאָטע פון איהר ווהגדעל, האָט איהם אָנגעטהון גליַיך דאָס היטעל, פערגליַיכט די פֵּאות, מיטגעגעבען אַ קאָלירטען טיכעל אויף צוזאַפּצונעהמען נְדָבוֹת, געלערענט, ווי אַזוי זיי זאָלען געהן פּאַוואָליע, סטאַטעטשנע און אָנגעזאָגט, ווי זאָלען זיין אויך ביים פעטער זַלְמָן, ביי דער מוהמע גיטעל, ביי אַלע גְבִירִים און ביי די שעהנסטע בַּעֲלֵי־בָּתִּים.

נאָטקע׳ס מוטער האָט אויך געגעבען אַ נְדָבָה צעהן גראָשען, און ביידע חֲבֵרים זענען אַרויסגעגאַנגען אויף דער גאַס.

אין דרויסען איז טאַקע געווען פּוּרים׳דיג: די זון האָט געשיינט און געשמעלצט דעם שניי, טאַקע ווי אין חוֹדֶשׁ אָדָר. פון די דעכער האָט געקאַפּעט. אויף דעם ווייסען שניי האָט מען געזעהן אַ סַך געלע פלעקען. אַלערליי מענשען זענען געלאָפען איבער די גאַסען. דיענסטען און מְשָׁרְתִים האָבען געטראָגען שַׁלַח־מָנוֹת.

— וואוהין זאָלען מיר פריהער אַריינגעהן? — האָט געפרעגט נאָטקע.

— איך ווייס? לאָמיר אַריינגעהן צו ר׳ שלמה דעם גְבִיר.

זיי האָבען זיך אָנגעהויבען שפּאַרען, ווער פון זיי זאָל פריהער אַריינגעהן, ביז זיי האָבען בעשלאָסען, — אַז גלייכער איז פריהער צו געהן צום פעטער.

ביים פעטער האָט מען זיי אָבער נור צוגענומען פאַר געסט, מְכַבֵּד געווען מיט פּוּרים־גרעטו, לעקעכלעך מיט פלאָדען, און עס איז נאָר דעם פעטער ניט איינגע־פאַלען, אַז די קינדער געהען נאָך אַ נְדָבָה. דאָס איינענע איז געווען ביי דער מוהמע און ביי דער בעקאַנטער שְׁכֵנָה געלע. זיי האָבען זיך געשעהמט צו זאָגען, נאָך וואָס זיי זענען געקומען, און אַזוי זענען אַוועקגעגאַנגען גאַנצע צוויי שָׁעָה, און זיי האָבען נאָך נאָרנישט „געמאַכט"...

ענדליך האָבען זיי זיך גֶעלאָזט געהן צום גְבִיר ר׳ שלמה, פערסאָפּעט און פערשוויצט, זענען זיי קוים אַריינ־געקומען אין שטוּב.

ר׳ שלמה דער גְבִיר האָט זיך אַרומגעדרעהט אין חַאַלאַט יום־טוב׳דיג. נאָטקען מיט לייביטשקען האָט ער געקענט פאַר „ווייסע־חֲבְרָה", ווייל ער האָט זיי אָפט געזעהן אין קלויז און ווי ער האָט זיי נור דערזעהן, האָט ער זיי מיט אַ געלעכטער׳ל אָנגעהויבען ציהען ביי די אויערען.

— נו, ווייסע-חֶבְרָה, איהר נעהמ שוין אויך אַרום. אַנדאי אויף קאָנפעקטען זיך קויפען?

די קינדער האָבען קוים אַרויסגעריסען ווייַערע אויערען פון ר׳ שלמה׳ס גראָבע פינגער און זענען אָהן אָטעם אַרויסגעלאָפען פון זיין שטוב.

זיי האָבען אליין נישט געוואוסט, ווי אַזוי זיי זענען אַרייַנגעפאַלען אין אַ שטוב פון אַ צווייטען גְבִיר. דאָרט האָבען זיי מיט ציטערניש קוים אַרויסגערעדט, נאָך וואָס זיי זענען געקומען.

— חאַ, חאַ,—האָט זיך צולאַכט דעם גְבִיר׳ס איי־דעם,— נאַט אייַך נייַע פריש-געבאַקענע שעהנע אידען—ווייַ ווילען שוין אויך געלד! נייַע נְבָאִים און גַעהען שוין אויך נאָך נְדָבוֹת, חאַ, חאַ!...

נאָטקע און לייַביטשקע האָבען פאַר בושה נישט געוואוסט ווי אַזוי די טהיר צו עפענען, ווי אַזוי צו אַנט־לויפען. דעם גְבִיר׳ס ווייַב האָט זיי אָפילו נאָכגעשריען:

— קומט צוריק, וועט מען אייַך געבען אויף עפּעלעך!

זיי זענען שוין אָבער געווען ווייַט.

אַרייַנגעקומען צו אַ דריטען גְבִיר.

— וואָס ווילט איהר, ווײַסע חָבְרָה? האָט דער גְבִיר פרעהליך נעפרעגט.

די חֲבֵרים האָבען אָנגעוויזען אויף זײַער קאָלירטען טיכעל, וואָס אײַנער פון זײַ האָט נעהאַלטען אין האַנד.

— וואָס? איהר ווילט שוין אויך נעלד? אַך שְקָצִים! ברענגט מיר דעם קאַנטשיק וועל איך ויי אָבשמײַסען! — און ער האָט זײַ בײַדע נעשלעפּט צום בענקעל.

דעם נביר׳ס ווייב מיט די קינדער, וועלכע האָבען בעת־מַעֲשה זעהר נעלאַכט, האָבען געבעטען דעם גְבִיר ער זאָל זיי אָבלאָזען.

קוים לעבעדיגע זענען בײַדע חֲבֵרים אַרויסגעלאָפען אויף דער גאַס.

.V

אויף דער גאַס האָבען די חֲבֵרים אָנגעהויבען ווײַנען, נאָר באַלד האָבען זײַ זיך פערשעהמט און האָבען אַ פּאָר מינוט שטום נעקוקט אײַנער אויף דעם אַנדערען.

— הערסט דו, לײַביטשקע, וואָס איך וועל דיר זאָגען?

— וואָס?

— איך וויל דיר זאָגען, אַז ווען מיר זאָלען האָבען

נעלד, וואָלטען מיר געקויפט אַ פּאָר שיך בײַ חײַטשע דער שוסטערקע, וואָס זיצט דאָ אויפ'ן מאַרק, ועה נאָר, וויפיעל פּאָר שיך עס ליעגען אַרום איהר.

זײַ זענען צוגעגאַנגען נעהנטער צו חײַטשע'ס „שטעל״ און נים אַראָבגעלאָזט פון איהר די אויגען.

— וואָס שטעהט איהר, קינדערלעך?—האָט זײַ גע־פרעגט חײַטשע, וועלכע האָט זיי גוט געקענט.

חײַטשע האָט מיט איהר פרעגען זײַ פּשוט אַרײַנ־געזעצט אַ נײַע נשמה. זיי זענען צוגעגאַנגען צו איהר נאָך נעהנטער און האָבען איהר דערצעהלט די גאַנצע מעשה. וואָס מיט זײַ האָט היינט פּאַסיערט.

— ווייסט איהר וואָס, קינדער? קויפט בײַ מיר אַ פּאָר שיך...

— מיר האָבען אָבער נישט קײַן געלד.

— גישקשה, איך קען אײַך, איהר וועט מיר אויס־צאָהלען, איהר זענט עהרליכע קינדער... אײַאָ, איהר וועט מיר אָבגעבען? איך בין דאָך אַליין נים קײַן רײַכע אידענע...

די חברים האָבען זיך געשוואָרען „ווי זײַ זענען אי־דען״, אַז זײַ וועלען איהר אָבגעבען, נאָר עס וועט גערוי־

ערען, ווייל די מאַמעס גיעבען זיי נור צו צוויי גראָשען אַ טאָג צום איבערבייסען אין חדר.

— ניין—האָט חייטשע געזאָגט—פון די גראָשען טאָרט איהר נישט אָבצאָהלען. איך וועל אייך געבען אַ פּאָר גוטע שיך פאַר אַכט גילדען, און איהר געהט נאָך אַבי־סעל אַרום: וויפיעל איהר וועט מאַכען, וועט איהר מיר אָבבּרענגען און דאָס איבעריגע וועט איהר ביסלעכ־ווייז אָבצאָהלען.

— וואָוזשע זאָלען מיר נאָך געהן? מיר זענען שוין געוועזען כּמעט ביי אַלע גבירים, מיר ווילען שוין מעהר נישט געהן, מיר וועלען בעסער בעצאָהלען פון די איבער־בייסעכ:ם.

— זענט איהר דען שוין אויסגעוועזען אין אַלע הייזער?

— ניין.

— נו, געהט־זשע גיכער, קינדערלעך, פּעהלט־אויס די גביר'ישע הייזער, געהט נור, וואו איהר וועט זעהן אַ אידישע שטוב, די שטוב מעג אויסווייזען אָרעם, מאכט נישט אויס, אַ אידיש הויז לאָזט קיין מענשען נישט ארויס אָהן אַ נדבה... האָט קיין מורא נישט,—האָט הייטשע זיי געשטארקט,—מען וועט

פון אײַך אין אזעלכע הײַזער נישט חוזק מאכען. נאָר די גבירים, װעלכע עס איז זעהר גוט אױפ'ן הארצען און װילען זײַן פרעהליך אים פּורים, מאכען חוזק; זײ מײנען, אז די גאנצע װעלט איז זײער שפּיעלכען...

חײַמשע האָט אױסגעקליבען אַ גוטע פּאָר שיך' נאמירליך, אָהן א מאָם, אײַנגעװיקעלט זײ אין אַ פּאַפּיער און געגעבען די קינדער.

די חֲבֵרים זענען מיט די שיך אונטער'ן אָרעם גליקליכע אַװעקגעגאַנגען.

די יונגע חֲבֵרִים האָבען זיך איבערצײַגט, אַז חײַמשע האָט רעכט געהאט, װאָס זי האָט זײ געראטען צו אױספעהלען די גבירישע הײַזער. די חֲבֵרִים זענען געגאַנגען צו פְּשוּט'ע בַּעֲלֵי־בָּתִּים. װאו זײ זענען נאָר געקומען, האָט מען זײ פרײַנדליך אױפגענומען און געגעבען אַ נְדָבָה, חוץ פּוּרים־גרעט פאַר זײ.

דעם גאַנצען טאָג איז נאָטקע מיט לײַביטשק'ען דורכגעגאַנגען און ערשט אױף דער נאַכט זענען זײ מיט גרױם פרײד געלאָפען צו חײַמש'ען און האָבען איהר געבראַכט אַכט גילדען און זײ איז נאָך איבער־געבליבען קלײַנגעלד. איצט לױפען זײ צום אַלטען װאַסערטרעגער.

VI.

עס האָט שוין אָנגעהויבען נאַכט צו ווערען. די זון איז שוין לאַנג אונטערגעגאַנגען, אין אַלע פענס־טער, וואו אידען וואָהנען, איז ליכטיג, ווי אין אַ גרויסען יום־טוב. אומעטום איז מען שוין פרעהליך געזעסען ביי דער סעודה. פון די טישען האָבען אַראָבגעשיינט די שעהנע הויכע פורים־קוילישען, פיש און אַנדערע מאַכלים. קינדער האָבען פולע קעשענעס מיט פורים־גרעט, המן־טאַשען, צוקערדיגע פערדלעך, פויגעלעך, פודעלעך און קאָנפעקטען, אַרומגעוויקעלטע מיט גאָלדענע פאַפּירליך. אין די הענדטלעך האַלטען זיי פלאָדען, לעקעך און זאַפראַנקוכען מיט גרויסע ראָזשינקעס. די טהיר מאַכט זיך כמעט ניט צו: איינער אַריין, דער צווייטער אַרויס מיט „שלח־מנות“ פון קרובים און פון גוטע פריינד.

אַלע פרעהען זיך מיט דעם יום־טוב, און מעה־רער פון אַלעמען פרעהען זיך די קינדער.

נאָר וויַיט אונטער דער שטאָדט. נעבען באַרג געפינט זיך אַ נידעריג שטיבעל. דאָ וואָהנט אויך אַ איד: ר׳ שמעריל דער אַלטער וואַסערטרעגער. דאָרט זענען אויך דאָ קינדער, וואָס זייער זיידע האָט

זײַ ליעב נישט װײניציגער, װי אַנדערע עלטערען האָבען ליעב זײַערע קינדער. נאָר װאָס זעהט מען דאָ אין דעם פרעהליכען אָבענד?... עס צאַנקט אַ גראָשענדיג ליכטעל אויפ'ן טיש, נישטאָ קײַן פוּרימדיגער געלער קוילִיטש, מען זעהט נור איין אַלטגעבאַקענע בולקע, װאָס מען האָט אומיסטנע בעהאַלטען פון שַבת. בײַם טיש זיצט דער אַלטער שמעריל, דער װאַסערטרע־גער, זעהר טרויעריג. איהם אַהרט נישט דאָס טונקעלע ליכט מיט דער אַלטגעבאַקענע בולקע. ער איז שוין דערצו געװאָהנט. ער װאָלט אין זײַן ניעדריג שטיעבעל אויך געהאַט אַ פרעהליכען יום־טוב, װען נור זײַנע ליעבע אײַניקלעך זאָלען זײַן פרעהליך. װי אַזוי זיצען זײַ אָבער בײַם טיש? — אײַן קינד שלאָפט זיצענדיג, דאָס אַנדערע דרעמעלט אַזוי. אײַן קינד זיפצט און דאָס עלטערע אײַניקעל לַאה'טשקע איז נאָך מעהר טרויעריג: זי האָט פערלאָרען איהר גאַנצע האָפענונג — נישטאָ קײַן שיך!... זי װעט שוין אַזוי גיך נישט געהן אויף דער גאַס... אָפּשר זומער באָרװיס, נאָר צו זומער איז נאָך זעהר װײַט... זומער װיעדער איז אויך נישט גוט צו געהן אָהן שיך, עס שטעכט די פיס...

פּלוּצים האָט זיך געעפענט די טהיר און עס

װעגען אַרײַנגעלאָפֿען נאָטקע מיט לײבימשקען. זײ האָבען ניך אַנידערגעשטעלט אויפֿ׳ן טיש אַ פּאָר נײַע שיכלעך און פֿון דעם קאָלירטען טיכעל האָבען זײ אויסגעשיט אַ פּאַפּירען קערבעל מיט עטליכע מַטְבֵּעוֹת־מינץ, וואָס איז געבליבען פֿון די נְדָבוֹת און אויך עטליכע שטיק פּלאָדען און צוקער־שפּיעלעכלעך.

די צווײַ יונגע חֲבֵרִים מיט פֿערפּלאָמטע בעקלעך, פֿערשעהמט. נאָר פֿול מיט פֿרײַד און קוים האַפּענדיג דעם אָטעם, האָבען געזאָגט צום אַלטען שמערל׳ען:

— דאָס האָט חײַטשע די שוסטערקע און אונזערע מאַמעס געשיקט פֿאַר אײַערע קינדער „שַׁלַח־מָנוֹת".

אַלע קינדערלעך זענען אויפֿגעשפּרונגען, ווי מע האַפּט זיך אויף פֿון אַ שלעכטען חָלוֹם אין אַ שעהנעם פֿריה־מאָרגען, און האָבען מיט זײַערע אונשולדיגע גרויסע אויגען געקוקט אויפֿ׳ן טיש, אויף די יונגלעך, אויף דעם זײַדען און יעדעם קינד האָט עפּיס גענומען פֿון טיש און איז געלאָפֿען צום זײַדען מיט גרויס פֿרײַד און יעדעם קינד האָט אויסגערופֿען:

— זײַדעניו! זעה נור, הײַנט איז פּורים!...

— זעה נור, טײַערער זײַדעניו, הײַנט איז טאַקי פּורים! — איז לאַה׳טשקע צוגעשפּרונגען צו שמערל׳ען

ס. בפעקמאר.

מיט די שיך אין האָט איהם שטאַרק אַרומגעטאַנצן.

מיט פרייד'ן אין די אויגן האָט דער ווינד געקושט די אַנגעלען, דערנאָך האָט ער אַרומגעשלונגען נאַקעטן מיט ליבשאַפט אין איך ווייס פּונקט האָבן פון די שטערנס אַלע אויגן אַראָבגעקוקט געזען.

האָט דאָס געזעהן לעבעל האָט איך אָבער נישט געבעטן ליבשאַפט, נאָר ביים אַלטן וואַסערטרעגער אין שטוב איז פּלוצים געוואָרן אזוי ליכטיג און פרייליך, ווי אין די הימעל וואו עס האָבן געבענקט אַמאָל ליבע מיט לאַכן.

איך מאַרגן — שפּיגעלנים האָבן קינדער געזעהן ווען איך דער נאָס אַמאָל מיט שפּאַגעל-נייע שיכלעך.

דאָס איז געווען לאַכשאַפט, שפּיל דעם וואַסערטרעגערס אינגעל. און האָט די שיך געגען געזעהן בייגנים איך לאַכשאַפט פרייליך פון דעסט וועגן האָט איך מיט יעדע געבענקט ליבע דאָס אין געזען פון אַלע די פּרייזען אַהער שיך.